

Sygn. akt III C 787/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR del. Andrzej Lipiński
Protokolant:	sekretarz sądowy Magdalena Jachacy

po rozpoznaniu w dniu 02 lipca 2019 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa M. D. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej

o zadośćuczynienie

1. oddala powództwo;

2. odstępuje od obciążenia powoda obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej;

3. nie obciąża powoda nieuiszczonymi kosztami sądowymi, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt III C 787/17

UZASADNIENIE

M. D. (1) pozwem złożonym do Sądu Okręgowego w Warszawie wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Dyrektora Generalnego Służby Więziennej kwoty 100.000 złotych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniach 16 października 2015 – 17 października 2015 r. oraz 06 lutego 2016 r. – 07 lutego 2016 r. pozbawiono go ośmiogodzinnego nieprzerwanego snu. Ponadto powód zasadności swojego roszczenia upatrywał w tym, że w Zakładzie Karnym C. został osadzony w celi z osobą grypsującą oraz w tym, że: w Zakładzie Karnym C. oraz Areszcie Śledczym (...) wydano powodowi zniszczone ubranie, bez guzików, dziurawe. Ponadto powód zarzucił pozwanemu, że cenzurowano jego korespondencję, nie zapewniono intymności w czasie kąpieli, cele były źle wyposażone, bowiem znajdował się w nich przestarzały sprzęt kwaterunkowy, brak było w celach ciepłej wody, wydawano zimne jedzenie, funkcjonariusze palili papierosy w miejscu pracy, rozmowy telefoniczne były podsłuchiwane, w trakcie spacerów były osoby palące, panowała wszechobecna dyskryminacja, ginęły prośby pisane do dyrektora, w oknach znajdowały się blendy, cele miały za małą powierzchnię, brak było możliwości wysłania listów do urzędów bez limitów ilościowych. Ponadto powód wskazał, że wiąże swoje roszczenie z pobytem w Areszcie Śledczym (...), Zakładem Karnym w C., Aresztem Śledczym w B. oraz Zakładem Karnym nr (...) w Ł. (pозew k.2-7).

Pozwany Skarb Państwa – Dyrektor Generalny Służby Więziennej odpowiedzią na pozew wniósł o odrzucenie pozwu w zakresie w jakim pozew dotyczy wyposażenia cel, niedostarczenia sprzętu audiowizualnego, umieszczenia powoda

w celu z osobą palącą, nieodpowiedniego wyżywienia, braku zapewnienia intymności w czasie kąpieli, palenia przez funkcjonariuszy tytoniu w miejscach do tego nieprzeznaczonych, wieku i wymiany sprzętu kwaterunkowego. W pozostałym zakresie pozwany wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W zakresie w jakim roszczenie powoda związane było z pobytem w jednostce podległej pozwanemu za okres od 26 sierpnia 2007 r. do 20 lutego 2008 r. oraz od 21 maja 2008 r. do 17 sierpnia 2010 r. pozwany podniósł zarzut przedawnienia roszczenia.

Odnosząc się do kwestii odrzucenia pozwu, pozwany wskazał, iż w zakresie wskazanych zarzutów pomiędzy pozwanym, a powodem toczą się postępowania w sprawach I C 4075/16, I C 3429/16 oraz III C 124/16, które swoim zakresem obejmują okoliczności podniesione przez powoda w niniejszym postępowaniu. W zakresie wniosku o oddalenie powództwa, pozwany podniósł, że powód nie udowodnił swojego roszczenia ani co do zasady ani co do wysokości. Zdaniem pozwanego powód nie wykazał, aby doszło do naruszenia jego dóbr osobistych, nie udowodnił zaistnienia krzywdy i nie wykazał jej ewentualnego rozmiaru. Nadto wskazał, że brak jest podstaw do stwierdzenia, aby doszło do jakichkolwiek naruszeń po stronie jednostek penitencjarnych, albowiem działania podjęte przez dyrektorów poszczególnych jednostek były zgodne z obowiązującymi przepisami prawa (odpowiedź na pozew k.50-67).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 26 sierpnia 2007 r. - 20 lutego 2008 r., 21 maja 2008 r. - 17 sierpnia 2010 r., 07 października 2015 r. - 15 grudnia 2015 r., 01 lutego 2016 r. - 07 czerwca 2016 r., 19 lipca 2016 r. - 23 sierpnia 2016 r. oraz 11 stycznia 2017 r. do 13 czerwca 2017 r. powód przebywał w Areszcie Śledczym w B. (informacja o pobytach k.71-73, zeznania powoda k.349).

Odbywając karę w powyższej jednostce powód miał zapewnioną możliwość nieprzerwanego snu. W nocy z 6 na 7 lutego 2016 r. cela, w której znajdował się powód była otwierana z uwagi na umieszczenie w niej współosadzonego. W tym czasie w celu nie zapalono światła, nie wybudzano też powoda. W trakcie pobytu w Areszcie Śledczym w B. powód nie zgłaszał zarzutów co do powyższej sytuacji. Jedyne zgłoszenie jakie miało miejsce ze strony powoda dotyczyło silnego bólu brzucha i miało miejsce w nocy z 16 na 17 lipca 2015r. o godzinie 03:05. W wyniku powyższego zgłoszenia wezwano do powoda karetkę pogotowia, która udzielała powodowi pomocy w godzinach 3:27 - 3:37 (notatka służbowa k.212, k.213).

W trakcie pobytu powoda w Areszcie Śledczym w B. powód miał nieograniczoną możliwość wysyłania korespondencji urzędowej. Na tę okoliczność wydawano osadzonym pokwitowania. Fakt nadejścia korespondencji był odnotowywany w stosownych rejestrach. Korespondencja urzędowa wysyłana przez powoda była dostarczana do adresata z zachowaniem terminu. Zgodnie z wytycznymi Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 15 marca 2017 r. osadzony był zobowiązany do pokrywania kosztów korespondencji. W wyjątkowych sytuacjach koszty te były ponoszone przez jednostkę penitencjarną. W trakcie odbywania karny w Zakładzie Karnym w B. powód nie uiszczal wymaganych opłat. W dniu 16 lutego 2017 r. zwrócono do Urzędu Niedoręczonych przesyłek w K. list polecony od M. D. (2) z dnia 13 lutego 2017 r. List ten nie zawierał informacji dotyczącej nadawcy. W czasie, kiedy powód odbywał karę pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym w B. zdarzało się również, że korespondencja kierowana do powoda zawierała przedmioty niedozwolone i tym samym naruszała § 57 Zarządzenia nr (...) Dyrektora Aresztu Śledczego w B. (pismo k. 214-215, k. 216, notatka służbowa k. 219-220, zarządzenie nr (...) k.224 -273).

Podczas pobytu w Areszcie Śledczym w B. powód wniósł do Dyrektora Aresztu Śledczego 12 próśb oraz 24 skargi, które zostały rozpatrzone i na które powód otrzymał pisemne odpowiedzi. Między innymi powód zwrócił się z prośbą o zatrudnienie odpłatne. Miało to miejsce w 2017 r. Z uwagi na brak wolnych etatów odpłatnych, powód został skierowany do pracy nieodpłatnej. Odmówił podjęcia tej pracy. Z uwagi na wynikający z art.116 § 1 pkt. 4 k.k.w. obowiązek podjęcia również pracy nieodpłatnej, powód został ukarany przez Dyrektora Aresztu Śledczego karą dyscyplinarną nagany. Decyzja ta została utrzymana w mocy postanowieniem z dnia 09 maja 2017 r. Sądu Okręgowego w Białymstoku IV Wydziału Penitencjarnego i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych (notatka służbowa k. 221, postanowienie k.222-223).

Łaźnie, z których powód korzystał w Areszcie Śledczym w B. wyposażone są w natryski, które oddzielone są w sposób zapewniający intymność. Okno w łaźni usytuowane jest w części środkowej łaźni w miejscu gdzie nie ma natrysków. Ponadto okno jest oklejone mleczną folią co powoduje, iż jakikolwiek prześwit jest niemożliwy. Odbywając karę pozbawienia wolności powód nie zgłaszał zastrzeżeń, czy uwag dotyczących braku intymności w łaźni.

Z uwagi na fakt, iż powód wchodził w konflikty z innymi osadzonymi zdarzało się, że z tej przyczyny był przenoszony do innych cel (notatka służbowa k.217).

Na terenie Aresztu Śledczego w B. znajdują się wydzielone miejsca do palenia. W Areszcie są wydzielone cele dla osób palących, a także miejsca na placu spacerowym. Powód nie był osadzony wraz z osobami palącymi (notatka służbowa k 218, k. 219-220).

Odbywając karę w Areszcie Śledczym w B. powód mógł korzystać z zajęć oraz oddziaływań wychowawczych, programów readaptacji społecznej. Mógł również korzystać ze świetlicy, na której znajdował się odbiornik TV, stół do tenisa, piłkarzyki, drabinki oraz materace do ćwiczeń, gier stolikowych. Organizowane były również zajęcia kulturalno – oświatowe. Ponadto osadzeni mieli stały dostęp do bezpłatnej prasy, mogli słuchać audycji, uczestniczyć w konkursach tematycznych, zajęciach sportowych i ogólnorozwojowych. Mogli również uczestniczyć w konkursach organizowanych przez inne jednostki. Dodatkowo mogli brać udział w kursach pomagających zdobyć kwalifikacje zawodowe bądź zmianę kwalifikacji zawodowych. Osadzeni mieli również stały dostęp do biblioteki (notatka służbowa k.277).

Obowiązujący w Areszcie Śledczym w B. regulamin nie zezwalał osadzonym na korzystanie z laptopów, czy z gier z wbudowaną łącznością bezprzewodową. Osadzeni nie mieli również możliwości korzystania z aparatu fotograficznego. Natomiast mieli możliwość korzystania ze stanowiska komputerowego na terenie Aresztu Śledczego w każdy piątek od godziny 9.00 – 15.00, poza czasem, który był przeznaczony na posiłki, spacer, przyjęcia do lekarza, czy korzystanie z łaźni.

W okresie od 24 września 2015 r. do 06 października 2015 r. oraz od 19 września 2016 r. do 28 września 2016 r. powód odbywał karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym nr (...) w Ł. (informacja o pobytach k.71-73, zeznania powoda k.349). W okresie tym powód miał zapewnione warunki lokalowe i bytowe zgodne z obowiązującymi przepisami. Korespondencja kierowana do powoda nie była cenzurowana. W Zakładzie Karnym nr (...) w Ł. osadzeni mogli palić wyroby tytoniowe w celach dla palących oraz wyznaczonych na terenie zakładu miejscach. Wydzielone miejsce do palenia znajdowało się w odległości 7 m od ciągu przeznaczonego do ruchu i było oddalone od pomieszczeń przeznaczonych do pracy, nauki oraz służby (notatka służbowa k.275, k.276, k.280). W trakcie pobytu w Zakładzie Karnym nr (...) w Ł. powód składał skargi i wnioski. Były one rozpatrywane, a powód był każdorazowo informowany o sposobie ich rozpatrzenia (notatka służbowa k.278, k.279).

W oknach cel mieszkalnych zamontowane były specjalne blendy. Dostęp do otworów okiennych miał każdy osadzony. W każdej celi znajdowało się sztuczne oświetlenie. W okresie grzewczym cele były ogrzewane przy wykorzystaniu energii cieplnej dostarczanej do zakładu z miejskiej sieci ciepłowniczej. W związku z tym w celach temperatura wynosiła ok. 20 stopni Celsjusza. Węzły ciepłe wyposażone w automatykę były regularnie kontrolowane i serwisowane przez uprawnioną firmę. Ciepła woda była dostarczana w oparciu o rozporządzenie w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności. Na jego podstawie osadzeni mogli korzystać raz w tygodniu z ciepłej kąpeli, a w przypadku zaleceń lekarza bądź w sytuacji, w której osadzony zatrudniony był przy pracach brudzących częstotliwość korzystania z kąpeli była większa. Dodatkowo każda cela była wyposażona w dostęp do ciepłej wody. Cele były wyposażone w sprzęt kwaterunkowy zgodny z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Każda cela była wyposażona w odpowiednią ilość łóżek, szafek, taboretów oraz stół. Usterki jakie wystąpiły były zgłaszane na bieżąco do kierownika oddziału kwatermistrzowskiego, a następnie naprawiane. Ponadto posiadane przez jednostkę środki finansowe były przeznaczane na wyposażenie cel w całkowicie nowe sprzęty. W Zakładzie Karnym nr (...) w Ł. dokonywany jest co roku przegląd sprzętów kwaterunkowych znajdujących się na wyposażeniu jednostki. W przypadku stwierdzenia

zużycia bądź zniszczenia sprzęt taki jest naprawiany bądź wymieniany na nowy. W zależności od pawilonu dostęp ten był całodobowy albo odpowiadał porządkowi wewnętrznemu. Osadzonym w Zakładzie Karnym nr(...) w Ł. były wydane środki higieny osobistej. Wydawano je cyklicznie, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Wydawano również osadzonym przedmioty wyposażenia. Nadzór nad wydawaniem środków czystości sprawowały pielęgniarki oddziałowe, a w pawilonie(...), magazynier. Ponadto osadzeni mieli możliwość otrzymania paczki z artykułami higienicznymi po otrzymaniu zgody przez Dyrektora jednostki (notatka służbowa k.281-282, pismo k.286, k.287).

Osadzeni w Zakładzie Karnym nr (...) w Ł. mieli prawo do spaceru na wydzielonych do tego polach. W Zakładzie znajdowały się specjalne pola spacerowe o powierzchni około 280 m⁽²⁾ dla pawilonu (...) oraz 517 m⁽²⁾ dla pawilonu (...). Odbywając karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym nr (...) w Ł. powód otrzymywał dietę lekkostrawną, składającą się z trzech posiłków dziennie, w tym co najmniej jednego gorącego (wyjaśnienie k.283).

W Areszcie Śledczym (...) powód przebywał w okresie od 18 maja 2015 r. do 24 września 2015 r., 15 grudnia 2015 r. do 01 lutego 2016 r., 07 czerwca 2016 r. do 14 lipca 2016 r. oraz od 23 sierpnia 2016 r. do 19 września 2016 r. (informacja o pobytach k. 71-73, zeznania powoda k.349). Podczas obywatnia przez powoda kary pozbawienia wolności odzież wydawana osadzonym nie była zniszczona. Również materace znajdujące się w celach nie nosiły śladów uszkodzeń. Zarówno materace jak i odzież oraz sprzęt kwaterunkowy znajdujący się w celach były wymieniane na nowe w przypadku zużycia, w okresach określonych w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych, z uwzględnieniem, iż okresy wskazane w rozporządzeniu są okresami minimalnymi i stosownie do okoliczności mogą zostać wydłużone. W przypadku utraty bądź zużycia sprzętu kwaterunkowego bądź odzieży osadzonym wydawano inne przedmioty tego samego rodzaju. Cele mieszkalne w Areszcie Śledczym (...) były wyposażone w sprzęt kwaterunkowy, zgodny w/w rozporządzeniem. Osadzeni mieli dostęp do bieżącej wody. Ciepła woda była dostarczana do cel okresowo. Temperatura wody w łaźni była ustawiana automatycznie. Kąciki sanitarne były oddzielone od pozostałej części celi. Częstotliwość kąpieli była zgodna z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności. Od 01 czerwca 2014 r. osadzeni mogli skorzystać z kąpieli w Areszcie Śledczym (...) dwa razy w tygodniu. Kąpiel odbywała się w wydzielonych kabinach oddzielonych przesuwными zasłonami z materiału zapewniającymi intymność. W Areszcie Śledczym (...) są wydzielone miejsca do palenia wyrobów tytoniowych, w tym cele, w których mieszkają osadzeni palący papierosy. Zgodnie z porządkiem wewnętrznym ustalonym w Areszcie Śledczym (...) zabronione jest wynoszenie wyrobów tytoniowych na place spacerowe (zeznania świadków: D. C. k.394-395, M. K. k.395-396).

Każda z cel w Areszcie Śledczym (...) wyposażona była w gniazdo antenowe do podłączenia telewizora. Osadzonym przysługuje prawo do posiadania w celi telewizora, który może być umieszczony tylko w miejscu do tego przeznaczonym. Zakazane jest posiadanie pilota do TV. Dyrektor jednostki może wyrazić zgodę na posiadanie przez osadzonego własnego komputera w celi mieszkalnej. W czasie osadzenia w Areszcie Śledczym (...) powód wielokrotnie wysyłał korespondencję urzędową do sądów i innych instytucji.

Korespondencja adresowana do powoda oraz innych osadzonych była rejestrowana i ewidencjonowana w systemie, a następnie jest przekazywana przedstawicielowi urzędu pocztowego. Na mocy art.90 pkt.8 k.k.w. korespondencja skazanych podlega cenzurze administracji zakładu karnego z uwzględnieniem wyjątków przewidzianych w ustawie. Osadzonym w Areszcie Śledczym(...) umożliwia się korzystanie z aparatu samoinkasującego raz dziennie. W uzasadnionych sytuacjach osadzony po uprzedniej zgodzie Dyrektora jednostki może wyrazić zgodę na przeprowadzenie dodatkowej rozmowy. Przy czym w Zakładach Karnych półotwartych lub otwartych częstotliwość korzystania z aparatu samoinkasującego może być większa. Jednorazowo czas rozmowy nie może przekroczyć 5 minut (notatki służbowe k.118-122, dziennik podawczy korespondencji wychodzącej k.123-131).

Place spacerowe w Areszcie Śledczym (...) są dostosowane do ilości osadzonych. Przy pawilonach(...) i (...) znajduje się 10 placów spacerowych o powierzchni po 42,64 m⁽²⁾ i 20,80 m⁽²⁾.

Przebywając w Areszcie Śledczym (...) powód odrzucił propozycję pracy wskazując, iż nie jest nią zainteresowany (pismo k.132).

W Zakładzie Karnym w C. powód odbywał karę pozbawienia wolności w okresie od 30 grudnia 2016 r. do 11 stycznia 2017 r. oraz od 13 czerwca 2017 r. Od 13 czerwca 2017 r. (informacja o pobytach k. 71-73, zeznania powoda k.349). Powód był osadzony w pawilonie mieszkalnym (...), w celi nr(...) oraz (...). Cella nr (...) miała powierzchnię 16,18 m⁽²⁾ i przebywało w niej z powodem 5 osadzonych. Cella (...) miała powierzchnię 9,88m⁽²⁾ i przebywało w niej 3 osadzonych. W pawilonie (...) powód odbywał karę w celi nr (...) o powierzchni 16,39 m⁽²⁾. W celi tej wraz z powodem przebywało 5 osadzonych (notatka służbowa k. 134). Cele mieszkalne, w których powód przebywał znajdują się w pawilonie mieszkalnym oddanym do użytku po generalnym remoncie w kwietniu 2005 r. Cele mieszkalne wyposażone są w kącik sanitarny wydzielony od pozostałej części celi. W kąciku znajduje się umywalka oraz ustęp. W budynku tym znajduje się również łazienka, z której osadzeni mogą korzystać dwa razy w tygodniu. Stanowiska prysznicowe są oddzielone bocznymi ściankami. Osadzeni mogą korzystać z ciepłej wody, która jest dostępna w okresach określonych zarządzeniem Dyrektora Zakładu Karnego w C. w sprawie ustalenia porządku wewnętrznego (notatka służbowa k.153, zarządzenie k.204-210).

Każda z cel jest wyposażona w odpowiednią ilość łóżek oraz sprzęt kwaterunkowy określony rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. W celach oprócz odpowiedniej ilości łóżek znajdowała się odpowiednia ilość taboretów więziennych. Ponadto w celach znajdują się małe stoliki więzienne. Jeden stolik przypada na dwóch osadzonych. Każdy z osadzonych ma do dyspozycji wiszącą szafkę. Cele w Zakładzie Karnym w C. są wentylowane na bieżąco. Stan sprzętu kwaterunkowego w poszczególnych celach jest na bieżąco sprawdzany przez kwatermistrzów oddziałowych. W Zakładzie Karnym w C. wydaje się osadzonym odzież, która nie jest zużyta, czy dziurawa. Jest ona prana przez podmiot zewnętrzny, który również naprawia ewentualne drobne uszkodzenia. Osadzonym odbywającym karę pozbawienia wolności w zakładzie typu zamkniętego odzież jest dostarczana przez administrację zakładu przy czym pozwala się korzystać osadzonym z własnej bielizny i obuwia. Wymiana odzieży następuje na wniosek osadzonego składny nie częściej niż jeden raz w miesiącu. Odzież uszkodzona jest wymieniana na bieżąco (pismo k.188-190).

W zakładzie Karnym w C. osadzonym wydawane są trzy posiłki dziennie. Co najmniej jeden posiłek jest posiłkiem gorącym, są to posiłki o odpowiedniej kaloryczności uwzględniające zatrudnienie i wiek skazanego, a także w miarę możliwości wymogi religijne i kulturowe. Do śniadania i kolacji osadzeni otrzymują owoce w ilości od 200 do 300 g na dobę. Osadzeni mają możliwość korzystania w celi z czajnika elektrycznego (jadłospis k.143 – 152, pismo k.177-178, pismo k.181).

Osadzeni w Zakładzie w C. otrzymują środki do higieny osobistej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w Zakładach Karnych i Aresztach Śledczych. Ponadto osadzeni mają możliwość zakupu środków higieny osobistej co najmniej trzy razy w miesiącu w formie paczki w zamian za talon znajdujący się w kantynie prowadzonej na terenie jednostki. Mają również bezpłatny dostęp do stałej opieki medycznej (notatka służbowa k. 154, pismo k.199).

Osadzeni w Zakładzie Karnym w C. mają możliwość korzystania z zajęć kulturalno – oświatowych oraz sportowych. Zakład Karny umożliwia osadzonym korzystanie z zajęć organizowanych w formie kół zainteresowań. Każdy z osadzonych ma możliwość skorzystania z zajęć organizowanych w takiej formie (notatka służbowa k.141-142, k.156, plan zajęć KO/SPORTOWYCH k.157-162, pismo k.195 -196).

W Zakładzie Karnym w C. osadzeni mogą używać wyrobów tytoniowych podczas spacerów, z tym zastrzeżeniem, iż mogą palić wyroby tytoniowe jedynie w części do tego wyznaczonej. Każdy z osadzonych ma prawo do jednogodzinnego spaceru w ciągu dnia. Oprócz pól spacerowych zorganizowanych zgodnie z wytycznymi Dyrektora

Generalnego Służby Więziennej nr 2/2013 z dnia 04 czerwca 2013 r. osadzeni mają możliwość korzystania z częściowo zadaszego boiska (notatka służbowa k.155).

Powód odbywając karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w C. miał możliwość korzystania z samoinkasującego aparatu telefonicznego raz dziennie (notatka służbowa k.173-174).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o załączone przez pozwanego dokumenty, powołane wyżej, których prawdziwości powód nie kwestionował, Sąd zaś nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu. Podstawą ustaleń faktycznych były ponadto zeznania powoda, a także świadków D. C., M. K.. W ocenie Sądu zeznania świadków D. C. oraz M. K. były spójne, wiarygodne i korespondowały ze złożonymi przez pozwanego dokumentami. Oceniając zeznania świadków A. K. (1) oraz A. K. (2), Sąd miał na uwadze, iż ich zeznania były odzwierciedleniem ich własnej oceny warunków panujących w jednostkach podległych pozwanemu. Ponadto jak wynika z zeznań świadków nie byli oni osadzeni z powodem w tych samych celach przez dłuższy czas. Zarówno świadek A. K. (1) jak i A. K. (2) nie potrafili jednoznacznie stwierdzić, w jakim okresie przebywali z powodem w celi i przez jaki czas. Ponadto zeznania świadków nie korespondowały z przedłożonymi przez pozwanego dokumentami odnoszącymi się do warunków panujących w poszczególnych jednostkach. Dlatego też brak było podstaw do ustalenia stanu faktycznego w oparciu o ich zeznania.

Sąd oddalił wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka A. M., albowiem powód nie wykonał zarządzenia Sądu z dnia 19 marca 2019 r., tj. nie wskazał adresu zamieszkania świadka, tym samym uniemożliwiając przeprowadzenie dowodu z jego zeznań.

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należało odnieść się do wniosku pozwanego o odrzucenie pozwu z uwagi na treść art.199 § 1 pkt. 2 k.p.c. W ocenie Sądu brak było podstaw do odrzucenia pozwu w zakresie zarzutów kierowanych w stosunku do pozwanego, a dotyczących: złego stanu technicznego celi, niedostarczenia do celi sprzętu audiowizualnego, umieszczenia powoda w celi z osobą palącą, nieodpowiedniego wyżywienia, braku zapewnienia intymności w czasie kąpieli, palenia przez funkcjonariuszy tytoniu w miejscach do tego nieprzeznaczonych, wieku i częstotliwości wymiany sprzętu kwaterunkowego. Wskazać należy, iż samo skierowanie przez powoda ponownych roszczeń przeciwko jednostkom podległym pozwanemu i stawiania w/w zarzutów nie prowadzi do wniosku, iż objęte również i tym postępowaniem zarzuty powinny podlegać odrzuceniu. Dla ustalenia, czy zachodzą przesłanki z art.199 § 1 pkt. 2 k.p.c. istotne jest oprócz tożsamości stron postępowania, kierowanych roszczeń również podstawa faktyczna powództwa. Z kserokopii załączonych pozwu wynika natomiast, iż podstawa faktyczna roszczeń kierowanych przeciwko jednostkom, z którymi powód wiąże również i niniejsze roszczenie nie jest tożsama. Okoliczności faktyczne na które się powołuje powód, w tym czas w jakim miało ewentualnie dojść do naruszeń nie jest tożsamy z okresami objętymi niniejszym pozwem. Z tych też względów nie było podstaw do uwzględnienia wniosku pozwanego o częściowe odrzucenie pozwu.

Zdaniem Sądu uzasadnionym jest natomiast zarzut częściowego przedawnienia roszczeń powoda, podnoszony przez pozwanego, z uwagi na upływ trzyletniego terminu od ewentualnego zdarzenia wyrządzającego szkodę. Jak wynika z art.442¹§1 k.c. roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia. Przyjmuje się w orzecznictwie, że wymieniony przepis obejmuje przedawnienie żądania zapłaty odpowiedniego zadośćuczynienia za krzywdę. Z kolei z treści art.120 § 1 zdanie pierwsze k.c. wynika, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. W myśl § 2 cytowanego przepisu bieg przedawnienia roszczeń o zaniechanie rozpoczyna się od dnia, w którym ten, przeciwko komu roszczenie przysługuje, nie zastosował się do treści roszczenia. Jak podkreślił Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 17 czerwca 2009 roku, sygn. I ACa 771/09 termin przedawnienia roszczenia nierozzerwalnie związany jest z ustaleniem daty wymagalności tego roszczenia, zaś zadośćuczynienie należne jest za wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, których doznał powód: te, które odczuwał w przeszłości, aktualne i te, które będzie odczuwał do końca życia /.../. Przedawnienie odnosi się do roszczeń wymagalnych /.../. Zadośćuczynienie zaś ze swej istoty co do zasady uwzględniać winno wszystkie cierpienia, jakie łączą się z konkretnym czynem. W niniejszej sprawie powód powoływał się na krzywdę, jakiej doznał w trakcie

pobytu w wymienionych w pozwie jednostkach penitencjarnych. A zatem wymagalność roszczenia konkretyzowała się w kolejnych dniach pobytu w tych jednostkach. Biorąc pod uwagę fakt, że niniejszy pozew został złożony w dniu 02 czerwca 2017r. (k.13) roszczenia powoda uległy przedawnieniu za okres do dnia 01 czerwca 2014 r.

Zgodnie z treścią art.23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Z kolei stosownie do art.24 § 1 k.c. ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Zaś art.448 k.c. stanowi, iż w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Jak słusznie wskazywał Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w sprawie I ACa 1150/06 (wyrok z dnia 24 lipca 2008r., OSAW 2008/4/110) w przypadku naruszenia dóbr osobistych bezprawnym działaniem sprawcy pokrzywdzonemu przede wszystkim przysługują środki o charakterze niemajątkowym przewidziane w art.24 k.c., a w przypadku gdy działanie naruszydźcy jest także zawinione środki o charakterze majątkowym, o których stanowi art.448 k.c. Przy czym warto zwrócić uwagę, iż obydwa roszczenia mają charakter samodzielny i pokrzywdzonemu przysługuje prawo ich wyboru, zaś sądowi pozostawiona jest ocena celowości przyznania ochrony w żądanej formie, jego adekwatności do rodzaju naruszonego dobra, a przede wszystkim rozmiaru doznanej krzywdy. Przy żądaniu przyznania odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonego podstawowym kryterium oceny sądu winien być rozmiar ujemnych następstw w sferze psychicznej pokrzywdzonego bowiem celem przyznania ochrony w formie majątkowej jest zrekompensowanie i złagodzenie doznanej krzywdy moralnej. Z tych też względów sąd jest zobowiązany ustalić zakres cierpień pokrzywdzonego, a przy ocenie tej przesłanki nie może abstrahować od wszystkich okoliczności towarzyszących powstaniu krzywdy. Znikomość ujemnych następstw może być podstawą oddalenia powództwa o przyznanie zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonego.

Biorąc pod uwagę brzmienie w/w przepisów prawnych w pierwszej kolejności należało zatem ustalić czy w ogóle doszło do naruszenia dóbr osobistych, a jeśli tak to jakie dobra osobiste powoda zostały naruszone przez Areszt Śledczy (...), Areszt Śledczy w B., Zakład Karny w C. oraz Zakład Karny nr (...) w Ł.. W tym kontekście warto podkreślić, że zarówno doktryna jak i judykatura stoją na stanowisku, że przy ocenie zaistnienia naruszenia dobra osobistego należy posługiwać się kryteriami o charakterze obiektywnym, nie zaś kierować się jedynie subiektywnymi odczuciami osoby występującej o przyznanie ochrony. Na przykład Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 października 2001 r. (V CKN 195/01, LEX nr 53107) stwierdził, że ocena, czy cześć człowieka została zagrożona bądź naruszona, musi być dokonana przy stosowaniu kryteriów obiektywnych. Istotne jest bowiem nie subiektywne odczucie osoby żądającej ochrony prawnej, ale obiektywna reakcja opinii publicznej. Ponadto nie każdy przypadek dyskomfortu psychicznego, jak słusznie zauważył Sąd Apelacyjny w Warszawie (uzasadnienie wyroku z dnia 08 maja 2009 r. w sprawie VI ACa 1242/08), spowodowany bezprawnym zachowaniem się innej osoby, jest wystarczającą podstawą do poszukiwania ochrony sądowej dóbr osobistych, bowiem należy mieć na uwadze również zobiektywizowaną ocenę zewnętrzną. Konieczne jest także zachowanie proporcji oraz umiaru i nie może nadużywać instrumentów prawnych właściwych tej ochronie do przypadków drobnych, opierających się w głównej mierze na subiektywnych odczuciach zainteresowanego, gdyż taki sposób postępowania prowadziłby do deprecjonowania samego przedmiotu ochrony. W przedmiotowej sprawie powód słuchany na rozprawie w dniu 20 czerwca 2018 r. uzasadniając swoje żądanie wskazał, że nie miał zapewnionych należytych warunków bytowych, bowiem powierzchnia celi powinna wynosić 4 m⁽²⁾, sprzęt kwaterunkowy jest zniszczony i nie posiada odpowiednich atestów, szafki na rzeczy są zgniłe. Ponadto powód zaprzeczył, aby wydawane osadzonym posiłki były zgodne z obowiązującymi normami. Podniósł, że w Areszcie Śledczym w B. czas korzystania z łazienki był zaniżony o 2 minuty. Nadto argumentował, że ciśnienie wody w kranach było

niewystarczające, a woda nie miała odpowiedniej temperatury. Wskazał również, że jednostki podległe pozwanemu nie zabezpieczyły odpowiednich miejsc pozwalających się przebrać z zachowaniem intymności. Zdaniem powoda blindy zamontowane w oknach cel ograniczyły dostęp do światła. Ponadto wskazał, że w rzeczywistości nie miał możliwości skorzystania z zajęć kulturalno - oświatowych, miał ograniczony kontakt z wychowawcą, zaś pomimo wykazania zatrudniania powód faktycznie nie pracuje i jego czynności z tym związane sprowadzają się do podpisania listy obecności. Powód wskazał również, że miał problemy z dostaniem się do lekarza.

Z przedstawionych przez stronę pozwaną dokumentów, nie wynikało aby warunki we wskazanych jednostkach penitencjarnych, nie odpowiadały obowiązującym normom i doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda, a zatem zeznania powoda nie znalazły potwierdzenia w zebranych w sprawie materiale dowodowym. W toku postępowania powód nie odniósł się do dokumentacji przedstawionej przez pozwanego, nie zakwestionował również owej dokumentacji pozostając przy swoich twierdzeniach. Wskazać należy, iż skargi jakie powód składał odbywając karę pozbawienia wolności były rozpoznawane w sposób negatywny. W odpowiedziach tych szczegółowo odnoszono się do zarzutów kierowanych przez powoda, a także podawano powodowi powody, dla których zarzuty jakie kieruje nie zasługują na uwzględnienie. Analizując materiał niniejszej sprawy, a także mając na uwadze regulacje prawne odnoszące się do przysługujących osadzonym praw oraz obowiązków jakie są nałożone na osadzonych brak było podstaw do przyjęcia, iż stanowisko powoda zasługuje na uwzględnienie. Wskazać należy, że oczywistym jest, iż odbywając karę pozbawienia wolności powód winien się liczyć z pewnymi niedogodnościami. Zdaniem Sądu zarówno zeznania powoda jak i słuchanych w sprawie świadków odnośnie warunków panujących w jednostkach są wynikiem ich subiektywnych odczuć. Zauważyć należy, iż z przedstawionej przez pozwanego dokumentacji wynika, iż sprzęt kwaterunkowy znajdujący się celach był na bieżąco naprawiany lub wymieniany. Występujące usterki były naprawiane. Sposób i warunki dostarczenia poszczególnych mediów do cel był zgodny z obowiązującymi przepisami. Również dostarczanie i wysyłanie korespondencji odbywało się zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie ma również podstaw do uznania, iż wydawane powodowi posiłki były zimne czy były złej kaloryczności. Z przedstawionych przez pozwanego dokumentów wynika, iż powód otrzymał dietę lekkostrawną, a także że dieta była wzbogacona o owoce dodawane do posiłków. Trudno zatem uznać, aby w tej sytuacji zarzut powoda był uzasadniony.

W kwestii żądania przyznania zadośćuczynienia, Sąd miał na uwadze, iż popełniając przestępstwa powód musiał liczyć się z orzeczeniem i wykonaniem kar pozbawienia wolności, w więzieniu, w których z oczywistych względów nie ma komfortu. W ocenie Sądu nie ma w niniejszej sprawie dowodów na to, aby naruszono prawa powoda, jego godność, czy traktowano go w sposób niezgodny z obowiązującymi normami prawnymi. Rozwiewa to wątpliwości, co do tego, że niedogodności związane z przebywaniem we wskazanych jednostkach penitencjarnych, wywołały u powoda cierpienia psychiczne i fizyczne. Reasumując, zdaniem Sądu brak jest podstaw do zasądzenia na rzecz powoda jakiegokolwiek kwoty zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych, które wiązało się z warunkami odbywania kary. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym sąd nie ma obowiązku zasądzenia zadośćuczynienia w każdym przypadku naruszenia dóbr osobistych (por. wyrok SN z dnia 19.04.2006r. II PK 245/05 OSNP 2007/7-8/101). Zasądzenie zadośćuczynienia ma zatem charakter fakultatywny i od oceny sądu opartej na analizie okoliczności konkretnej sprawy zależy przyznanie pokrzywdzonemu ochrony w tej formie (vide wyrok SA w sprawie I ACa 833/06). Podstawowym kryterium decydującym o możliwości zasądzenia zadośćuczynienia winien być m.in. stopień winy naruszcyciela, rodzaj naruszonego dobra oraz poczucie pokrzywdzenia poszkodowanego. W niniejszej sprawie brak jest podstaw do uznania, iż doszło do jakichkolwiek naruszeń po stronie pozwanego. Ograniczenia jakie wprowadzono w poszczególnych jednostkach nie były aktem represji skierowanej bezpośrednio w stosunku do powoda, ale wynikały z obowiązujących przepisów prawa. Powyższe prowadzi do wniosku, że działania pozwanego, choć w subiektywnym odczuciu powoda mogły być postrzegane negatywnie, to jednak nie były skierowane przeciwko powodowi, a także nie były bezprawne.

Z tych względów orzeczono jak w punkcie 1-szym sentencji wyroku.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu uzasadniała treść przepisu art.102 k.p.c. w zw. z art.108 § 1 zd. 1 k.p.c. Zgodnie z ostatnim z powołanych przepisów Sąd obowiązany jest w orzeczeniu kończącym postępowanie orzec o jego kosztach. W świetle reguł słuszności określonych w art.102 k.p.c. Sąd nie obciążył powoda kosztami procesu strony

przeciwnej (punkt 2-gi sentencji wyroku), zaś w punkcie 3-cim sentencji wyroku, nieuiszczone koszty sądowe Sąd przejął na rachunek Skarbu Państwa. W ocenie Sądu zarówno charakter dochodzonego przez powoda roszczenia, jak i jego sytuacja majątkowa przemawiała za odstąpieniem od obciążania powoda kosztami procesu zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, wyrażoną w przepisie art.98 k.p.c.